

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/39/2018
Identifikačné číslo spisu: 7912202996
Dátum vydania rozhodnutia: 21.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7912202996.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobkyne Prvej stavebnej sporiteľne, a.s. so sídlom v Bratislave, Bajkalská č. 30, proti žalovaným 1/ N. P., 2/ Z. P., obom bývajúcim v Z. Č.. XXX, 3/ G. E., bývajúcej v Č. Y. L., Z. J. Č.. XXX/XX, 4/ Q.. Y. E., bývajúcemu v R., R. Č.. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Martinom Fabianom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, o zaplatenie 9.945,27 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 11C 61/2012, o dovolaní žalovaného 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. apríla 2016 sp. zn. 2 Co 130/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 14. apríla 2016 sp. zn. 2 Co 130/2015 a rozsudok Okresného súdu Trebišov z 3. septembra 2014 č. k. 11C 61/2012-166 v spojení s opravným uznesením z 29. decembra 2017 č.k. 11C 61/2012-237 v časti ohľadom žalovaného 4/ a vec vracia Okresnému sudu Trebišov v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. septembra 2014 č.k. 11C 61/2012-166 v spojení s opravným uznesením z 29. decembra 2017 č.k. 11C 61/2012-237 zviazal žalovaných 1/ až 4/ zaplatiť žalobkyni sumu 9.945,27 € s 12,79 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 9.644,77 € od 1. februára 2012 do zaplatenia, trovy konania v sume 596,50 €, všetko v mesačných splátkach po 200 € od novembra 2014 vždy do konca mesiaca až do zaplatenia, pod stratou výhody splátok s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Rozhodol tak po zistení, že žalovaní 1/ a 2/ uzavreli so žalobkyňou Zmluvu o stavebnom sporení, na základe ktorej bola s nimi uzavretá zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere z 5. januára 2005 (v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, na základe ktorej im bol poskytnutý mimoriadny medziúver vo výške 8.298,487 € (250.000 Sk). Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa zviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 82,98 €. Žalovaní 3/ a 4/ prevzali ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku žalobkyne, ak ju neuspokojia dlžníci. Pretože žalovaní 1/ a 2/ (dlžníci) si neplnili zmluvné povinnosti napriek výzvam a upomienkam žalobkyne, žalobkyňa vzhľadom na nesplácanie úveru a exekúciu vedenú na ich majetok oznámila listom z 18. októbra 2011, že odstupuje od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a žiadala okamžité vrátenie poskytnutých

úverových prostriedkov vo výške 9.618,16 €. Žalobkyňa oznámila aj ručiteľom t.j. žalovaným 3/ a 4/ odstúpenie od zmluvy o mimoriadnom stavebnom medziúvere a zároveň ich upozornila, že ak dlžníci svoj dlh v určenej lehote neuhradia, pristúpi k vymáhaniu svojej pohľadávky súdnou cestou aj voči ručiteľom, ak nesplátia pohľadávku v primeranej lehote po uplynutí lehoty poskytnutej dlžníkovi na plnenie. Žalovaná 3/ podala odpor proti platobnému rozkazu, v ktorom oznámila, že po informácii žalobkyne, že dlžníci dlh nesplácajú, začala posielat' od marca 2008 určené platby na účet žalovaných 1/ a 2/ ona ako ručiteľka, celkom zaslala viac ako 1.600 €. Po zistení, že na daný účet sa vedie voči žalovaným 1/ a 2/ exekúcia, požiadala žalobkyňu, aby mohla splátky posielat' priamo v jeho prospech, v čom jej táto nevyhovela. Keďže súd mal preukázané, že dlžníci žalovaní 1/ a 2/ svoj dlh nevyrovnali a žalovaní 3/ a 4/ ako ručitelia zodpovedajú za dlh v zmysle prevzatého ručiteľského záväzku (§ 303-306 Obchodného zákonníka), považoval žalobou uplatnený nárok ako dôvodný vo vzťahu ku všetkým žalovaným, preto žalobe vyhovel.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 3/ rozsudkom zo 14. apríla 2016 sp. zn. 2 Co 130/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z jeho vecne správnych dôvodov potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukázal (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 224 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 4/ dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f) CSP. Uviedol, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovat' procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Poukázal na to, že súdneho konania sa nezúčastňoval z dôvodu, že bez svojho zavinenia nemal akúkoľvek vedomosť o žalobe podanej voči nemu a prebiehajúcim súdnom konaní napriek tomu, že ako žalovaný bol účastníkom konania. O skutočnosti, že bolo proti nemu vedené konanie a že bol ako žalovaný 4/ zaviazaný k vyššie uvedenému peňažnému plneniu sa dozvedel až 10. júna 2016, keď sám z vlastnej iniciatívy kontaktoval žalobkyňu a zisťoval, v akom stave je splácanie úveru, kde vystupoval ako ručiteľ. Keďže nemal žiadnu vedomosť o vyššie uvedenom súdnom konaní a súdnych rozhodnutiach, žalobkyňa mu tieto zaslala až 10. júna 2016 e-mailom. Poukázal zároveň na skutočnosť, že žalobkyňa bola vždy pravidelne informovaná o jeho aktuálnej adrese bydliska, na ktorej sa zdržiaval a na ktorej preberá svoje poštové zásielky, keďže okrem ručiteľského záväzku, mal aj on ako dlžník vlastné stavebné sporenie a úver u žalobkyne, ktorý vždy riadne a včas splácal. Súdu vytýkal nesprávny postup, keď mu uznesením z 18. júla 2012 č.k. 11 Ro 60/2012-65 ustanovil opatrovníčku K.. G. V., vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Michalovce z dôvodu, že nebol známy jeho pobyt. Zo spisu vyplýva, že súd pri zisťovaní jeho pobytu nevykonal riadne štetrenie jeho pobytu (napr. lustráciu cez Sociálnu poisťovňu, nevyžiadali od žalobkyne písomné stanovisko o aktuálnej adrese jeho bydliska, o ktorom mala vedomosť), čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. V prípade, ak by súd uvedeným spôsobom nepochybil, lustráciou cez Sociálnu poisťovňu, zistil by, že od 15. decembra 2010 do 15. decembra 2012 bol zamestnaný u zamestnávateľa Správa majetku mesta Košice, od 15. decembra 2012 do 25. februára 2013 vykonával podnikateľskú činnosť ako živnostník, od 25. februára 2013 do 30. apríla 2013 bol zamestnaný v spoločnosti DALKIA, s.r.o. a od 2. mája 2013 bol zamestnaný v Bytovom podniku mesta Košice. Pochybenia sa dopustila aj Slovenská pošta, a.s., ktorá mu nedoručila platobný rozkaz v danej veci, hoci každý rok podával žiadosť o doplnkové a dispozičné služby a v období od 1. februára 2012 do 4. decembra 2015 požiadal poštu o doposielanie zásielok na ním uvádzané adresy. Vedomosť o jeho aktuálnej adrese bydliska mala aj žalobkyňa, ktorej preukázateľne písomne nahlásil každú zmenu bydliska a korešpondenčnej adresy. Žalobkyňa už pri podávaní návrhu na vydanie platobného rozkazu 15. februára 2012 uviedla v tom čase neaktuálnu adresu jeho bydliska a neinformovala súd počas súdneho konania o adrese jeho bydliska ani po doručení uznesenia Okresného súdu Trebišov z 18. júla 2012 č.k. 11 Ro 60/2012, ktorým mu súd ustanovil opatrovníka z dôvodu jeho neznámeho pobytu, čo sa nezakladalo na pravde. Vyššie uvedeným postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a porušené jeho právo na spravodlivý proces garantované Ústavou a zákonmi Slovenskej republiky. Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konania a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobkyňa a žalovaní 1/, 2/, 3/ sa k dovolaniu žalovaného 4/ nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný rozsahom dovolania (§ 439 CSP, keďže medzi žalovanými ide o samostatné procesné spoločenstvo), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu.

12.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a miera možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

12.3. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

12.4. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnnej od 1. júla 2016.

13. Procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzuje dovolateľ z toho, že súd prvej inštancie mu v rozpore so zákonom ustanovil opatrovníka, na ustanovenie ktorého neboli splnené podmienky. Odňatím možnosti konať pred súdom mu bola znemožnená realizácia tých práv, ktoré mu priznával Občiansky súdny poriadok, ako aj súvisiace platné právne predpisy (o ustanovení opatrovníka dovolateľovi podľa § 29 O.s.p. súd prvej inštancie rozhodol uznesením z 18. júla 2012) za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V prípade, ak by mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom a nebolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces, a mal by možnosť sa brániť pred súdom, využil by svoje práva a vzniesol voči uplatneným nárokom žalobkyne námietku premlčania, ktorú aj dodatočne uplatnil v dovolaní.

14. Podľa § 29 ods. 2 O.s.p. platilo, že pokiaľ neurobí iné opatrenia, mohol súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať. Citované ustanovenie upravovalo osobitný inštitút zastúpenia na základe rozhodnutia súdu. Podľa tohto ustanovenia mohol súd ustanoviť opatrovníka iba pre účely konania (ad hoc), ak zistil niektorý z dôvodov uvedených v § 29 ods. 2 O.s.p. Podstatou tejto právnej úpravy nebolo uľahčiť (zjednodušiť) súdu procesný postup, ale to, aby súdom ustanovený opatrovník hájil záujmy neprítomného účastníka, viď tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 26/2011, 3 Cdo 576/2015). Neustanovenie opatrovníka v situácii, v ktorej mu ustanovený mal byť, ale rovnako aj ustanovenie opatrovníka vtedy, keď neboli preukázané dôvody pre jeho ustanovenie, malo závažné procesnoprávne dôsledky z hľadiska ochrany procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Judikatúra dospela k záveru, že súd má pred ustanovením opatrovníka žalovaným z dôvodu ich neznámeho pobytu vyčerpať všetky možnosti zistenia, či ich pobyt je skutočne neznámy (V 30/1974). Ustanoveniu opatrovníka účastníkovi (§ 29 ods. 2 O.s.p.), ktorého pobyt nie je známy, musí predchádzať prešetrenie toho, či sú dané všetky podmienky pre takýto postup a či nie je namieste iné opatrenie (R 21/1971, R 66/1996).

15. V danom prípade súdy nepostupovali dôsledne podľa vyššie uvedených ustanovení. Súd prvého stupňa vydal najskôr platobný rozkaz, ktorý súd zasielal na adresu uvedenú v návrhu na vydanie platobného rozkazu žalobkyňou, t.j. Č. Y. L., Z. J. XXX/XX, zároveň je na zásielke rukou dopísaná iná adresa R. XX, R., ktorá je však prečiarknutá. Zásielka sa vrátila súdu ako nedoručená žalovanému 4/ s poznámkou poštového doručovateľa, že adresát zásielku v odbernej dobe neprevzal (č.l. 36 spisu); z uvedenej zásielky nie je ale zrejmé, na ktorú adresu bola zásielka v skutočnosti doručená. Na dotaz súdu,

ktorý zisťoval aj pobyt žalovaných 1/ a 2/, Mestský úrad v Čiernej nad Tisou 14. mája 2012 oznámil súdu, že žalovaný 4/ je prihlásený k trvalému pobytu na adrese Č.Q. Y. L., Z. J. XXX/XX, na adrese trvalého bydliska sa nezdržiava viac ako dva roky a miesto jeho súčasného pobytu nie je známe ani jeho rodinným príslušníkom. Súd ďalšie šetrenie pobytu žalovaného 4/ nevykonával a uznesením z 18. júla 2012 č.k. 11 Ro 60/2012-65 ustanovil podľa § 29 ods. 2 O.s.p. žalovanému 4/ opatrovníčku K. G. V., vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Michalovce z dôvodu, že je t.č. na neznámom mieste. Platobný rozkaz bol zrušený na základe odporu žalovanej 3/. S takto ustanovenou opatrovníčkou potom ďalej vo veci konal; tejto opatrovníčke bol dňa 23. októbra 2014 doručený rozsudok súdu prvej inštancie z 3. septembra 2014 č.k. 11 C 61/2012-166 a tiež aj rozsudok odvolacieho súdu dňa 24. mája 2016 zo dňa 14. apríla 2016 sp. zn. 2 Co 130/2015.

15.1. Žalovaný 4/ sa o skutočnosti, že voči nemu bolo vedené súdne konanie, v ktorom bol (ako jeden z ručiteľov) zaviazaný s ostatnými žalovanými 1/,2/,3/ k zaplateniu peňažného plnenia vo výške 9 945,27 € s prísl., dozvedel dňa 10. júna 2016, keď sám z vlastnej iniciatívy kontaktoval žalobkyňu, keď zisťoval v akom stave je splácanie úveru, kde vystupoval ako ručiteľ. Keďže nemal žiadnu vedomosť o tomto súdnom konaní a súdnych rozhodnutiach, žalobkyňa mu na žiadosť zaslala 10. júna 2016 e-mailom aj kópie rozhodnutí súdu.

15.2. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu už dávnejšie dospela k záveru, že ak súd namiesto s účastníkom konania koná s opatrovníkom, ktorého ustanovil účastníkovi, hoci neboli splnené podmienky pre také procesné opatrenie v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p., odníme účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 27/2001, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 576/2015, 5 Cdo 40/2015, 8 Cdo 202/2014).

15.3. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie napriek tomu, že mu Okresný úrad Čierna nad Tisou oznámil, že žalovaný 4/ sa na adrese trvalého bydliska nezdržiava a o jeho mieste bydliska nemajú vedomosť ani rodinní príslušníci, nevykonával vo veci ďalšie šetrenie jeho pobytu.

15.4. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie pred ustanovením opatrovníka žalovanému 4/ podľa § 29 ods. 2 O.s.p. nevykonával náležité šetrenie, je namieste záver, že v danom prípade neboli splnené procesné predpoklady pre postup podľa tohto ustanovenia. Pokiaľ súd napriek tomu v ďalšom konal nie so žalovaným 4/, ale s jeho opatrovníčkou, odňal žalovanému 4/ možnosť pred súdom konať.

16. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalovaný 4/ opodstatnene namieta, že odvolací súd aj súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Predmetná procesná vada zakladá nielen prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, ale aj jeho dôvodnosť, preto dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ohľadom žalovaného 4/ zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil v tejto časti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

18. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.